

UCHWAŁA NR XXII.190.2016
RADY GMINY DARŁOWO
z dnia 27 czerwca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo
na lata 2016 – 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575)

Rada Gminy Darłowo uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016 - 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DARŁOWO

Grzegorz Hejnic

Załącznik do uchwały Nr XXII.190.2016 Rady Gminy Darłowo z dnia 27 czerwca 2016 roku

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	2
ROZDZIAŁ I Regulacje prawne	2
ROZDZIAŁ II Diagnoza środowiska i problemu.....	4
ROZDZIAŁ III Cele programu.....	7
ROZDZIAŁ IV Działania i sposób ich realizacji.....	15
ROZDZIAŁ V Adresaci Programu.....	17
ROZDZIAŁ VI Realizatorzy i partnerzy Programu.....	18
ROZDZIAŁ VII Zasady finansowania Programu.....	18
ROZDZIAŁ VIII Monitoring Programu.....	18
ROZDZIAŁ IX Ewaluacja Programu.....	19

Wstęp

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje bowiem jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Jednocześnie oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje jednostkę na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie współczesnej rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, opiekunów świetlic wiejskich itp.

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, Państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężeniu zaistniałej sytuacji. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania własnej tożsamości. Nie należy zapominać, że rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmagania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szanse na samodzielne funkcjonowanie oraz aktywność własną i pozwala na dobrowolne uczenie się nowych umiejętności. W polityce społecznej zakłada się, że pomoc powinna być nakierowana na wykorzystywanie zasobów własnych, a praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Ideą w tworzeniu niniejszego Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, roli, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata, a którą to rolę w sytuacji kryzysu w rodzinie należy ukierunkować na wspieranie rodziny naturalnej dla przywrócenia jej prawidłowego funkcjonowania oraz eliminowania takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własny dom.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postaw oraz praca zmierzająca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie biologicznej i jego powrót do domu.

Zachodzi zatem konieczność zmiany kierunku pracy z rodziną poprzez podjęcie działań skierowanych na holistyczne ujmowanie problemów rodziny i dążenie do ich prawidłowego rozwiązania. Działania te wymagają wielopłaszczyznowego rozpoznania sytuacji osób i rodzin oraz podjęcie pracy na rzecz rodziny we wszystkich obszarach wskazanych niniejszym Programem zgodnie z systemowym ujęciem rodziny.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.). Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Ponadto wskazuje na konieczność opracowania i realizacji 3-letnich programów wspierania rodziny, współpracy instytucji wspierających rodzinę z dzieckiem poprzez działania profilaktyczne, pracownika socjalnego, asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz podmiotów powołanych do wspierania rodziny.

Podmiotem wskazanym do realizacji tego zadania jest Ośrodek Pomocy Społecznej działający w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ I Regulacje prawne

Instytucja rodziny jest regulowana przez wiele aktów prawnych zarówno w Polsce, jak i w prawie międzynarodowym. Pierwszym i podstawowym aktem prawnym w Polsce jest Konstytucja

Rzeczypospolitej Polskiej, której art. 16 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej¹.

Szczególną uwagę dotyczącą unormowań prawnych członków rodziny, poświęcono w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, w którym określono tematykę zawierania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, a także opieki i kurateli. Ponadto sytuacje rodziny regulują również inne kodeksy: karny, cywilny, pracy.

W tym miejscu należy wspomnieć również o prawie międzynarodowym dotyczącym kwestii rodziny. Przepisy Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka nakreśliły ramy postępowania w tym zakresie określając rodzinę jako „naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa mająca prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”. O prawie do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia rodzinie pełnego rozwoju stanowi natomiast art. 16 pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej².

Innym dokumentem prawa międzynarodowego jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny, która mówi m.in. o prawie założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawie do przekazywania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawie do mieszkania pozwalającego na godziwe życie oraz prawie do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016-2018 oraz jego wdrożenie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
5. ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z 2015 r. poz. 28, 875, 1893, 1916),
7. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (tekst jednolity: Dz. U z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (tekst jednolity: Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1457 z późn. zm.),
12. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (tekst jednolity: Dz. U z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.),
13. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
14. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
15. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (tekst jednolity: Dz. U z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.).

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 02.04.1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

² Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie dnia 18 października 1961 r (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67 z późn. zm.)

Dokumentem wyznaczającym kierunki polityki społecznej w Gminie Darłowo jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2014 – 2020.

ROZDZIAŁ II DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie oraz analiza społeczna Gminy Darłowo zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2014-2020.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2015 r.
Liczba mieszkańców Gminy Darłowo	7 930
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	392
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych	262
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	50
Liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej	135
Liczba rodzin korzystająca z dodatku mieszkaniowego	10
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 0-12	1103
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 13-18	567
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej	6
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej w 2015 r.	1

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (stan na 31.XII.2015 r.):

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	126	319
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	8	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	98	477
w tym: wielodzietność	52	287
Bezrobocie	186	545
Niepełnosprawność	126	312
Długotrwała lub ciężka choroba	128	298
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	49	157
w tym: rodziny niepełne	42	123
rodziny wielodzietne	5	28
Przemoc w rodzinie	2	12
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	15	36
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	13

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	2	6
Sytuacja kryzysowa	1	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

W 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie objął szeroko rozumianym wsparciem 392 rodziny. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było bezrobocie oraz posiadanie niskich dochodów. Pośród 392 korzystających z pomocy rodzin, wsparcia udzielono w szczególności z powodu bezrobocia, ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, potrzeby ochrony macierzyństwa.

W rodzinach na terenie Gminy Darłowo pojawiają się trudności zarówno na skutek czynników zewnętrznych takich jak, np. bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność intelektualna, jak również czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny takich jak: przestępczość, przemoc czy zaniedbywanie obowiązków. Występujące w rodzinie problemy niejednokrotnie są bardzo złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań, a także koordynacji działań wszystkich instytucji zaangażowanych w proces wspierania rodziny.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek, ale także negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno – bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

W Gminie Darłowo od 2012 roku umieszczono 6 dzieci w pieczy zastępczej, pośród nich 3 przebywa rodzinnej pieczy zastępczej, a pozostałe 3 w pieczy instytucjonalnej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2015 r. u 6 rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

W związku z nadużywaniem alkoholu w 2015 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie przeprowadziła 60 rozmów interwencyjno – motywacyjnych z 26 osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe, osobami współuzależnionymi z otoczenia tychże osób oraz osobami uzależnionymi będącymi w trakcie realizowania postanowienia Sądu Rejonowego w Koszalinie z roku 2014.

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonują 3 szkoły publiczne: Zespół Szkół Nr 2 w Starym Jarosławiu, Zespół Szkół Nr 3 w Dąbkach, Zespół Szkół Nr 4 w Kopnicy, 3 szkoły niepubliczne: Zespół Szkół Społecznych w Słównie, Zespół Szkół Społecznych w Jeżyczkach, Zespół Szkół Społecznych w Dobiesławiu oraz 9 oddziałów przedszkolnych.

Jak wynika z danych oświatowych we wrześniu 2015 r. do szkół podstawowych uczęszczało 530 dzieci, gimnazjum 247 dzieci, oddziałów przedszkolnych 115 dzieci. Dodatkowo poza terenem Gminy z wychowania przedszkolnego korzystało 71 dzieci w wieku od 2,5-5 lat. W celu zabezpieczenia potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich sfinansowano wyprawkę szkolną dla 13 uczniów. Sfinansowano udział dzieci w: dodatkowych zajęciach wyrównawczo – korekcyjno- kompensacyjnych w ilości 30 godzin tygodniowo, gimnastyce korekcyjnej – 16 godzin tygodniowo, kołach zainteresowań i zajęciach sportowych – 11 godzin, zajęciach logopedycznych – 24 godziny. Ponadto wyposażono szkolne gabinety lekarskie w każdej szkole na kwotę 5,500 zł.

Na terenie Gminy Darłowo działają ponadto całorocznie 22 świetlice oraz dodatkowo dwie świetlice w sezonie letnim, do których uczęszcza łącznie 521 dzieci i młodzieży.

W 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie finansował dożywianie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych dla 353 dzieci z terenu Gminy Darłowo. W ramach wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnionych jest 6 pedagogów i 3 psychologów.

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem

MOCNE STRONY:

- współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży,
- właściwa komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej i pozarządowej,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży (dobra komunikacja),
- właściwe wykorzystywanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych,
- realizowanie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych,
- zabezpieczenie w budżecie potrzebnych środków finansowych na działania profilaktyczne w Gminie Darłowo,
- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,
- otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie na współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- utworzenie dwóch stanowisk pracy asystenta rodziny,
- utworzenie nowej formy pracy z rodziną poprzez zatrudnienie 2 psychologów szkolnych.

SŁABE STRONY:

- nieadekwatne do potrzeb zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej,
- ograniczony zakres działań zapobiegających dysfunkcjom w rodzinie,
- nie przeprowadza się specjalistycznych analiz jakościowych w zakresie potrzeb dzieci i młodzieży,
- mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Darłowo oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją,
- brak ośrodków wsparcia na terenie gminy dla rodzin w kryzysie.

SZANSE:

- pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
- utworzenie placówki wsparcia dziennego,
- możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na pomoc rodzinie i dziecku ze środków unijnych,
- możliwość pozyskania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych (tj. prowadzenie placówek wsparcia dziennego) organizacji pozarządowych,
- zwiększający się wskaźnik opieki nad dzieckiem na poziomie przedszkolnym.

ZAGROŻENIA:

- zanik więzi i tradycji rodzinnych z powodu współczesnego „pędu życia”,
- zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów,
- wzrost kosztów utrzymania rodzin,

- szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących (nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim kulturowe) – umowy „śmieciowe”, praca „na czarno”, utrata zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- trudności w znalezieniu zatrudnienia zgodnego z uzyskanymi kwalifikacjami, migracje, niestabilność zatrudnienia, wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych i zjawiska wykluczenia społecznego,
- wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia),
- niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów „oderwanie” prawa od życia,
- upolitycznienie instytucji publicznych, niestabilność, brak ciągłości prowadzonej polityki społecznej.

ROZDZIAŁ III CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY

„Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swoich funkcji”
osiągany poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny,
- tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy rodzinie,
- aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny,
- pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

CEL OPERACYJNY

1. Wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo i zagrożonymi odebraniem dziecka

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
1.1. Analiza rodzin zagrożonych kryzysem	GOPS w Darłowie GKRPA Punkt Konsultacyjno Informacyjny Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie Placówki oświatowe, świetlice wiejskie.	- liczba analizowanych rodzin	-zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności
1.2. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem	GOPS w Darłowie Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt konsultacyjno-Informacyjny, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, świetlice wiejskie.	- liczba monitorowanych dzieci	-natychmiastowe reagowanie na pojawiające się problemy w rodzinie

<p>1.3. Upowszechnianie funkcji asystenta rodziny</p>	<p>GOPS w Darłowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie, placówki oświatowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrudnionych asystentów rodzin - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania i rozwiązywania problemów, - liczba rodziców objętych działaniami edukacyjnymi np. szkoła dla rodziców, - liczba osób, które ukończyły zajęcia edukacyjne dla rodziców - liczba rodzin współpracujących z podmiotami realizującymi zadania pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny zastępczej, - liczba rodzin objętych monitoringiem sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaspokojenie potrzeb zgodnie z ich hierarchią – w pierwszej kolejności zakup żywności i regulowanie opłat mieszkaniowych, brak zadłużeń, wzrost liczby potrzeb podstawowych zaspokajanych przez rodzinę, - wzrost kompetencji w zakresie dbania o higienę osobistą oraz utrzymania czystości w miejscu zamieszkania, - zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorów wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny, - wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich, - rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców, - poprawa funkcjonowania rodziny, - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zadań realizowanych przez asystentów rodziny.
<p>1.4. Zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiek. – wych., rodzinnym domu dziecka itp.</p>	<p>GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej, - wysokość poniesionych kosztów 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej
<p>1.5. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny i edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców</p>	<p>GOPS w Darłowie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie, - Placówki oświatowe, - organizacje pozarządowe, - Kościoły, związki wyznaniowe, - GKRPA, - Komisariat Policji w Darłowie, - Straż Gminna, - świetlice wiejskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób biorących udział w warsztatach dla rodziców, - liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne, - liczba kampanii społecznych, - liczba artykułów w prasie lokalnej, - liczba zajęć w ramach edukacji psychospołecznej dla seniorów, 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny, - wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich, - rozwinięcie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, - zniwelowanie zagrożenia odebrania dzieci.
<p>1.6. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia:</p>	<p>GOPS w Darłowie, GKRPA, Jednostki ochrony zdrowia, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Darłowie, Organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z porad poradnictwa rodzinnego, - liczba osób korzystających z wsparcia i pomocy psychologicznej, - liczba osób korzystających ze wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu oczekiwania na pomoc specjalistów, - udzielanie niezwłocznego wsparcia rodzinom w kryzysie, - poprawa funkcjonowania rodzin osób korzystających ze wsparcia, - poprawa relacji między członkami rodzin,

<ul style="list-style-type: none"> - prawnego, - psychologicznego, - w zakresie uzależnień, - terapii indywidualnej, - terapii grupowej, - terapii rodzinnej 		Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, - liczba osób korzystająca z indywidualnych terapii, - liczba osób korzystających z terapii grupowych, - liczba osób korzystających z terapii systemowej rodzin, - liczba podmiotów udzielających wsparcia.	- zmiana niewłaściwych zachowań rodzicielskich na zachowania właściwe, - wzrost
1.7. Promowanie funkcji rodziny wspierającej i ustanawianie rodzin wspierających	GOPS w Darłowie, Zespół kuratorskiej służby sądowej, Organizacje pozarządowe.	- liczba kampanii oraz artykułów promujących rodzinę wspierającą, - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej, - liczba zawartych umów.	- zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Darłowo na temat rodzin wspierających. - przekazanie prawidłowych wzorców wychowawczych, - wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich.
1.8. Podniesienie jakości systemu wsparcia rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym	GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo PCPR w Sławnie Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno – Terapeutyczny w Darłowie Środowiskowy Dom Samopomocowy w Sławnie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie	- liczba spotkań integracyjnych (np. pikniki, festyny) - liczba spotkań w ramach grup samopomocowych, - liczba dzieci z terenu Gminy Darłowo realizujących Programy rehabilitacyjne, - liczba złożonych wniosków do PCPR, - wysokość środków finansowych z budżetu Gminy Darłowo na dowozy osób niepełnosprawnych do ŚDS w Sławnie i Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie	- rozwinięcie sieci wsparcia dla osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Darłowo, - integracja osób niepełnosprawnych
1.9. Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych	GOPS w Darłowie GKRPA	- liczba grup wsparcia, - liczba grup samopomocowych, - liczba osób, którym udzielono wsparcia	- wymiana doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia
1.10. Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja rodziny wielodzietnej	GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo lokalni partnerzy	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny, - liczba rodzin korzystających z Lokalnej Karty Dużej Rodziny, - liczba rodzin, którym przyznano ulgi z tytułu Lokalnej Karty Dużej Rodziny, - wysokość środków finansowych wydatkowanych z budżetu Gminy Darłowo na ulgi w ramach Lokalnej Karty Dużej Rodziny	- zwiększenie dostępu rodzinom wielodzietnym do usług podmiotów uczestniczących w programie poprzez udzielenie ulg i zniżek, - promowanie Karty Dużej Rodziny i Lokalnej Karty Dużej Rodziny

1.11. Wsparcie zatrudnienia członków rodzin z dziećmi będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Darłowie Urząd Gminy Darłowo GOPS w Darłowie	- liczba osób biorących udział w pracach społecznie – użytecznych - liczba wywieszonych w GOPS Darłowo ogłoszeń o propozycjach pracy, - liczba osób biorących udział w Programie Aktywizacja Integracja, - ilość i rodzaje form wsparcia udzielonych w ramach Programu Aktywizacja Integracja	- zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Gminy Darłowo, - poszerzenie oferty poradnictwa zawodowego, doradztwa zawodowego i szkoleń dla członków rodzin z dziećmi będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, - zwiększenie możliwości zarobkowania poprzez udział w pracach społecznie – użytecznych,
--	--	--	--

CEL OPERACYJNY

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.

ZADANIA	REALIZATORZY i PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
2.1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom potrzebującym	GOPS w Darłowie komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba i formy udzielonej pomocy w GOPS w Darłowie, - liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Darłowie, - liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, - liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, - liczba wypłaconych jednorazowych zapomóg finansowych z tytułu urodzenia się dziecka, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość dzieci, którym przyznano pomoc na zakup podręczników	- ograniczenie głębokości ubóstwa – wyrównywanie dochodu rodzin z dziećmi korzystających z pomocy GOPS co najmniej do poziomu minimum egzystencji, - wzrost liczby podstawowych potrzeb zaspokajanych przez rodzinę, - budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin z terenu Gminy Darłowo - wzrost alternatywnych rozwiązań zapobiegających umieszczeniu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z przyczyn materialnych
2.2. Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej	GOPS w Darłowie placówki oświatowe, przedszkola publiczne i niepubliczne, Rada Gminy Darłowo	- liczba osób korzystających z posiłków, Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	- zapewnienie dzieciom i młodzieży ciepłego posiłku w ciągu dnia,

CEL OPERACYJNY

3. Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży.

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
3.1. Wsparcie rodzin w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3	- publiczne żłobki, - funkcja dziennego opiekuna, - komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba placówek opieki, - liczba dziennych opiekunów.	- wzrost liczby zaopiekowanych dzieci w wieku do lat 3, - wsparcie aktywności zawodowej rodzica.
3.2. Zwiększenie dostępności do opieki w żłobkach i przedszkolach	- komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych, - placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	- liczba żłobków i przedszkoli, - liczba osób korzystających z ulg w odpłatności w żłobkach.	- zabezpieczenie rozwoju i edukacji dzieci w placówkach.
3.3. Zapewnienie szerokiego dostępu do edukacji przedszkolnej	- przedszkola publiczne i niepubliczne, - komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- obserwacja statystyki urodzeń, - dofinansowanie poniesionych kosztów przez Gminę Darłowo, - liczba przedszkoli publicznych i niepublicznych, - liczba dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej	- wspieranie rodziców w wychowaniu dziecka, - pobyt dziecka w placówce wg potrzeb rodzica, - uspołecznienie dzieci, - wsparcie aktywności zawodowej rodziców
3.4. Wzbogacenie oferty edukacyjno – wychowawczej w postaci wyprawki szkolnej	komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych, placówki oświatowe	- liczba szkolnych wyprawek	- pomoc materialna na progu nowego roku szkolnego
3.5. Wspieranie edukacji uzdolnionych uczniów	placówki oświatowe komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba przyznanych stypendiów naukowych dla laureatów i finalistów olimpiad w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, - liczba kół zainteresowań, - liczba zajęć pozalekcyjnych	- rozwój umiejętności, zdolności i talentów ucznia, - pomoc materialna dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Darłowo
3.6. Organizacja olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów, przeglądów artystycznych	placówki oświatowe komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba i zasięg organizacyjnych przedsięwzięć	- poszerzenie zainteresowań dzieci młodzieży, - zagospodarowanie czasu wolnego
3.7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	szkoły inne placówki oświatowe komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie organizacje pozarządowe świetlice wiejskie	- ilość pakietów ponadprogramowych, nieobowiązkowych, bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, - ilość zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, - liczba świetlic szkolnych, - liczba świetlic wiejskich, - liczba ognisk wychowawczych, - liczba pedagogów, psychologów, nauczycieli pomagających dzieciom i młodzieży,	- rozwiązywanie problemów wychowawczych, - systemowe wspomaganie rozwoju - stworzenie optymalnych warunków do rzeczywistego rozwoju, - zwiększenie dbałości o efektywne spożytkowanie czasu wolnego, - poprawa wyników nauczania, - wzrost umiejętności i świadomości adekwatny do możliwości danego dziecka, - podniesienie poziomu aktywności szkolnej, - wzrost samooceny,

		- liczba wolontariuszy pomagających dzieciom i młodzieży	- zwiększenie świadomości rodziców i prawnych opiekunów dotyczącej potrzeb edukacyjnych
--	--	--	---

CEL OPERACYJNY

4. Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.

ZADANIA	REALIZATORZY i PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
4.1. Profilaktyka, diagnostyka i terapia wad postawy	placówki oświatowe komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba uczniów szkół podstawowych poddana badaniu przez pielęgniarkę szkolną - liczba zaświadczeń lekarskich dla uczniów wydanych w związku z koniecznością uczestnictwa w gimnastyce korekcyjnej, - liczba zajęć z gimnastyki korekcyjnej	- zdiagnozowanie wad postawy, - podjęcie działań terapeutycznych i edukacyjnych zarówno dla dzieci jak i rodziców, - poprawa sprawności fizycznej i funkcjonowania.
4.2. Pierwotna profilaktyka raka szyjki macicy- szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV	komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno – edukacyjnych, - liczba zebrań i spotkań z rodzicami, - ilość szczepień dziewcząt.	- zwiększenie świadomości nt. raka szyjki macicy, - zmniejszenie występowania raka szyjki macicy oraz innych chorób HPV pochodnych
4.3. Profilaktyka i zapobieganie białaczce	komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	- liczba zorganizowanych akcji promujących rejestrowanie się w Bazie Dawców komórek Macierzystych, - liczba osób zapisanych w DKMS	- podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Darłowo, - zmniejszenie zagrożenia schorzeniami nowotworowymi.
4.4. Edukacja i promocja zdrowia jamy ustnej wraz z fluoryzacją kontaktową zębów dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	placówki oświatowe	- ilość przeprowadzonych w szkołach fluoryzacji zębów	- wzbudzenie świadomości rodziców nt. zdrowia jamy ustnej, - obniżenie frekwencji próchnicy zębów
4.5. Profilaktyka chorób gruczołu piersiowego wśród kobiet po 50 r.ż.	placówki ochrony zdrowia komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba przeprowadzonych badań mammograficznych, - liczba informacji promujących bezpłatne badania piersi	- podniesienie świadomości młodzieży - zmniejszenie zagrożenia schorzeniami nowotworowymi

CEL OPERACYJNY

5. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umocnieniu więzi rodzinnych.

ZADANIA	REALIZATORZY i PARTNERZY	WSKAŹNIKI REALIZACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
5.1. Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno – sportowych	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe	- liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny	- poprawa stylu życia, - integracja rodzin – umocnienie więzi rodzinnych

	organizacje pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe, wolontariat Komisariat Policji w Darłowie, Straż Gminna		
5.2. Wspieranie rodziny wielodzietnej w dostępie do atrakcyjnych form wypoczynku	GOPS w Darłowie GKRPA instytucje kultury	- liczba rodzin objętych wsparciem	- promowanie zdrowia i kultury fizycznej, - promowanie kultury, - poprawa stylu życia, - integracja rodzin – umocnienie więzi rodzinnych
5.3. Wspieranie placówek wsparcia dziennego	Urząd Gminy Darłowo GOPS w Darłowie GKRPA	- liczba świetlic, - liczba ognisk opiekuńczo – wychowawczych, - liczba klubów młodzieżowych, oddziałów dla dzieci w wieku przedszkolnym, - liczba zawartych umów na wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego, - liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	- nabycie umiejętności organizowania czasu wolnego, - poprawa wyników w nauce, - rozwijanie zainteresowań, - nabycie umiejętności walki ze stresem i agresją
5.4. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe	- liczba uczestników - liczba turnusów	- nabycie umiejętności organizowania czasu wolnego, - wyrównywanie szans dzieci i młodzieży

CEL OPERACYJNY

6. Zapewnienie bezpieczeństwa członkom społeczności lokalnej we wszystkich aspektach.

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
6.1. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe Kościoły, związki wyznaniowe poradnie leczenia odwykowego Izba wytrzeźwień Komisariat Policji w Darłowie Punkt konsultacyjno – Informacyjny ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy w Rodzinie	- liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, - ilość wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - liczba wniosków do sądu o wydanie orzeczenia o obowiązkowemu leczeniu odwykowemu, - liczba osób zgłoszonych do Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy w Rodzinie - liczba kampanii społecznych, - liczba programów profilaktycznych	- redukcja szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, - zamiana postaw, - poprawa funkcjonowania rodzin z problemem alkoholowym, - wzrost ilości placówek i podmiotów udzielających wsparcia osobom uzależnionym, współuzależnionym, DDA, - ograniczenie zjawiska sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży, - zwiększenie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba poradni leczenia uzależnienia i współuzależnienia, - liczba grup wsparcia i grup samopomocowych, - liczba interwencji Policji w rodzinach z dziećmi, - liczba zatrzymań na Izbie Wyrzeźwień, liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	
6.2. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą	<p>GOPS w Darłowie GKRPA Komisariat Policji w Darłowie placówki oświatowe pielęgniarki środowiskowe Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Straż Gminna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba założonych Niebieskich Kart, - liczba spotkań zespołu Interdyscyplinarnego, - liczba spotkań Grup Roboczych, - liczba sprawców przemocy realizujących Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba osób umieszczonych w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, - liczba osób umieszczonych w ośrodku interwencji kryzysowej, - liczba osób umieszczonych w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, - liczba osób, którym zapewniono miejsce w szpitalu 	<ul style="list-style-type: none"> - zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie, - monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci
6.3. Współpraca z przedstawicielami Komisariatu Policji w Darłowie oraz instytucjami zajmującymi się poprawą bezpieczeństwa rodzin z dziećmi	<p>GOPS w Darłowie GKRPA Komisariat Policji w Darłowie Straż Gminna placówki oświatowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, konsultacji, wspólnych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości wymiany informacji dot. rodzin będących w kryzysie, - zwiększenie zakresu udzielanej pomocy osobom w kryzysie
CEL OPERACYJNY			
7. Wspieranie kadry zajmującej się pomocą rodzinom			
7.1. Zatrudnienie wystarczającej liczby pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej	GOPS w Darłowie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrudnionych pracowników socjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom

7. 2. Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, warsztatach, superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji oraz grup ewaluacyjnych	- wzrost kompetencji osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, - zmniejszenie zagrożenia wypaleniem zawodowym, - zwiększenie liczby osób korzystających z superwizji
---	---	---	--

ROZDZIAŁ IV DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Do realizacji poszczególnych celów prowadzą działania, których wybór został poprzedzony szczegółową analizą sytuacji rodzin. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest rodzinny wywiad środowiskowy. Działania wspierające rodzinę odnoszą pozytywne skutki wówczas, gdy są prawidłowo rozpoznane i mają charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dziecka, kształtowanie właściwych wartości i norm w procesie wychowania. Działania profilaktyczne powinny być adresowane do rodzin niewydolnych wychowawczo z różnych przyczyn, dotkniętych zagrożeniami oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje zakres zadania do realizacji przez gminy:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodzin oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Dla realizacji ww. celów zakłada się następujące działania:

1. Praca z rodziną:

Praca z rodziną ukierunkowana jest na wzmocnienie więzi uczuciowych, pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, minimalizowanie czynników negatywnych dla dziecka. Praca na rzecz rodziny odnosi pozytywne skutki wówczas kiedy jest prowadzona przez profesjonalnie przygotowaną kadrę w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego. W pracy z rodziną ważną jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb działających na rzecz rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie realizuje zadania wynikające z ustawy poprzez szeroko rozumianą profilaktykę, budowę lokalnego systemu wsparcia oraz współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki ukierunkowanej na dziecko i rodzinę.

2. Asystent rodziny:

Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych są wspierane przez asystenta rodziny, który pomaga w przezwyciężeniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Jego zadaniem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i niedopuszczenia do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania sytuacji kryzysowej rodziny. Asystent pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są ściśle powiązane. Zadaniem jego jest wzbudzenie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz

motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych za niemożliwe. Przy wykonywaniu swoich obowiązków asystent współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami i osobami specjalizującymi się w dziedzinach na rzecz dziecka i rodziny. W okresie realizacji Programu zakłada się objęcie usługami asystenta co najmniej 30 rodzin.

3. Wsparcie interdyscyplinarne:

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana poprzez powołanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: pracownik socjalny, przedstawiciel Policji, Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii, pedagog szkolny, pielęgniarka środowiskowa, kurator sądowy. Współpraca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

4. Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia rodziny:

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym. Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

5. Pomoc w formie rodzin wspierających:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dzieckiem, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólnego spędzania czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, realizowana natomiast na podstawie odrębnie zawartej umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenia.

6. Poradnictwo specjalistyczne:

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dbałość o higienę osobistą i otoczenia.

Praca z rodziną powinna opierać się o kontrakt z rodziną. Poradnictwo powinno obejmować sposoby zaspokajania potrzeb dzieci i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych.

Bardzo istotnym elementem wsparcia jest dostęp dla rodziny do pomocy prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy w rodzinie.

7. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne:

W ramach działań profilaktycznych powinno uwzględnić się usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne. Usługi stanowiąc będą pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

8. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych:

Bardzo ważnym narzędziem wzmacniającym rodzinę dysfunkcyjną będzie utworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych. Ich celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia.

9. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być kierowane dla osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku i inne. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

10. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a. 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b. 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c. 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ V ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Darłowo. Adresatami są dzieci i rodziny z terenów gminy przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje stają się przyczyną powstawania znacznych strat rozwojowych wśród dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców z kolei zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m. in. do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Stworzenie dzieciom z tych rodzin możliwości uczestniczenia w zajęciach placówek opiekuńczo – wychowawczych (ogniska wychowawcze) i kół zainteresowań ma na celu pomoc w odrabianiu lekcji, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz kreowanie prawidłowych wzorców zachowania.

ROZDZIAŁ VI REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wsparcia Rodziny w ramach swoich kompetencji powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Darłowo oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować powinny:

- a. podmioty publiczne:
  - właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Gminy,
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - świetlice wiejskie,
  - Straż Gminna,
  - Zespół Interdyscyplinarny,
  - placówki oświatowe,
  - przedszkola publiczne,
- b. podmioty niepubliczne:
  - przedszkola i szkoły niepubliczne,
  - organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
  - organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji, kluby i organizacje sportowe, kościoły i związki wyznaniowe,
- c. samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:
  - Komisariat Policji w Darłowie,
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie,
  - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sławnie Filia w Darłowie,
  - Sąd Rejonowy w Koszalinie,
  - Zakład Opieki Zdrowotnej.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet także wtedy gdy nie stanowi ono ich podstawowych misji.

Program jest zobowiązaniem Gminy i jej jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

ROZDZIAŁ VII ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016-2018 będą środki finansowe z budżetu Gminy Darłowo, dotacji, środków pozyskanych z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

ROZDZIAŁ VIII MONITORING PROGRAMU

Monitorowanie programu umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwości podejmowania bieżącej korekty. Monitorowanie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2016 – 2018 odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzanej w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie składanym Wójtowi Gminy Darłowo. Dodatkowo sporządzane będą również sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przedkładane zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ IX EWALUACJA PROGRAMU

Miejszem realizacji Programu jest obszar Gminy Darłowo. Program Wspierania Rodziny jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Darłowo na lata 2014 – 2020. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DARŁOWO

Grzegorz Hlewo